

עטרת שלום

עלון שבועי שיעורי מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת וישלח

בס"ד, עש"ק פרשת וישלח
ט"ז כסלו תשע"ג – שנה ד' גליון קמ"ה

זמני הדלקת הנרות ומוצי"ש

הרה"ג מוצי"ש ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
5:53	5:15	4:00		
5:48	5:16	4:13		
5:46	5:14	3:59		
5:33	5:01	3:42		

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום (לבד)

לפי ביאור זה צריך אם כן להבין למה כתוב אח"כ 'ויירא יעקב מאד ויצר לו' למה פחד, הרי ביארנו עכשיו שהתרי"ג מצות מגין עליו אפילו בעידנא דלא עסיק ביה.

ואפשר לומר שזה ידוע מתיקו"ז שכל מצוה ומצוה תלויה בכל התרי"ג מצות, וכמו שאומרים בלשם יחוד ותרי"ג המצוות התלויות בה, ר"ל שאם חסר לו מצוה אחת אז הוא חסרון לכל התרי"ג מצוות, וא"כ י"ל שהרי כתוב אח"כ בפרשה שהקב"ה ציוה ליעקב אבינו שלא יאכל את גיד הנשה, וא"כ לפי שאצל יעקב אבינו היה צריך להיות אח"כ מצוות גיד הנשה בגדר של מצווה ועושה, א"כ אע"פ שיעקב אבינו קיים כל התרי"ג מצוות כולל ג"כ מצוות גיד הנשה, מ"מ היתה חסרון בדקות ליעקב אבינו במצוות גיד הנשה כי היה צריך עוד להיות מצות ועושה, וא"כ היה חסרון בכל התרי"ג מצוות שלו, ולכן חשב שהתרי"ג מצות לא יגן עליו מפני עשו אחיו.

אולם אח"כ כשבא המלאך לאבק עמו ונצח אותו, וע"י נצטווה על מצות גיד הנשה, אז אמר לו המלאך 'כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל' (לב כט) משום שאז נשתלם יעקב אבינו בכל התרי"ג מצות בשלימות, ולכן 'שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל' נצח אותו לגמרי. והבן.

(ליל שב"ק תשס"ח לפ"ק)

מצוה אינה מגינה אלא לפי שעה אי מיצר הרע אינה מגינה כלל אי מן הפורענות מגינה לעולם ותורה נמי למה תלאה הכתוב באור משום דמגינה לעולם אי מן הפורענות מצוה נמי מגנא לעולם ואי מיצר הרע דמצלא הא לא מצלא אלא לפי שעה. ומזה מוכיח בספר קרן-אורה שמצוה אינה מגנא בעידנא דלא עסיק בה כמו בתורה עיי"ש.

וא"כ לפי כל זה האריך רצה יעקב אבינו שע"י שקיים התרי"ג מצות יגן עליו שלא יעשה לו עשו הרשע שום רע.

והנראה לומר בדרך אפשר, שזה שאומרת הגמ' שהמצוות אינה מגינה כמו התורה, מדובר רק לאחר מתן תורה שהם מצוות שהם מצווים ועושים, אבל אצל יעקב אבינו שקיים כל התרי"ג באינה מצווה ועושה אפשר לומר שיש לאלו המצוות דין של תורה שמגין אפילו בעידנא דלא עסיק ביה. והסברא בזה כי מבואר המעם החילוק בין תורה ומצוה בשם דו"ז הגה"ק בעל הצבי לצדיק מזידימשוב וצוק"ל (מובא בשו"ת אפרקסתא דעניא ח"א סימן עז), כי תורה בין בעידנא דעסיק בה, ר"ל לימוד הלכות פסח בפסח וכיו"ב שעוסק אז גם בקיום ענינו, בין בעידנא דלא עסיק בה כגון הלכות פסח בסוכות מגנא ומצלא דלימוד התורה לא תליא בזמן, משא"כ מצוה ודפח"ה. וא"כ יש לומר שקיום המצוות באינו מצוה ועושה ג"כ אינה תלויה בזמן, ולכן מגינה גם בעידנא דלא עסיק בה ודו"ק.

פרש"י מלאכים ממש ע"כ. יש להבין למה באמת שלח יעקב מלאכים ממש אל עשו והיה די לו בשליחות אנשים ולשום דבריו בפיהם איך יאמרו לעשו ולא היה לו להטריח מלאכים.

ואפשר לומר הכוונה בזה שכתוב אח"כ 'עם לבן גרתי ופרש"י ד"א 'גרתי' בגי' תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים ע"כ. וזה איתא במסכת אבות (פ"ד מי"א) העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד. היינו שע"י המצות שהאדם מקיים מצוה בורא מלאך שימליץ עליו. וזהו המלאכים ששלח יעקב לעשו היתה מהמלאכים שנבראו מהתרי"ג מצוות שקיים אצל לבן הרשע, שבזכות קיום המצוות שקיים יגן עליו מעשו הרשע.

והנה צריך ברור איך רצה יעקב אבינו שהתרי"ג מצות ששמר יגן עליו מעשו הרשע, הרי אמרו חז"ל במסכת סוטה (כא.), מצוה בעידנא דעסיק בה מגנא ומצלא, בעידנא דלא עסיק בה אגוני מגנא, אצולי לא מצלא, תורה בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה מגנא ומצלא. פרש"י בעידנא דלא עסיק בה, משנגמר המצוה ואינו עוסק בה אגוני אנא מן הפורענות, אצולי לא מצלא מיצה"ר. ומקשה שם תוס' (ד"ה מצוה) וז"ל: ותימה מאי האי דקתני בברייתא תלה את המצוה בגר מה נר אינה מגינה אלא לפי שעה אף

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו ז"ע

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו אֲרֵצָה שְׁעֵיר שְׂדֵה אָדָם (לב ד).
איתא במדרש רבה (ב"ר עה ח), וזה שנאמרה ברוח הקודש על ידי שלמה מלך
ישראל, 'ברכות לראש צדיק ופי רשעים יכסה חמם' (משלי יו), כנגד מי
אמר שלמה המקרא הוה, לא אמרו אלא כנגד יעקב ועשו, 'ברכות לראש צדיק'
זה יעקב, 'ופי רשעים יכסה חמם' זה עשו הרשע, אשריהם הצדיקים שמתברכין
בארץ ומתברכין בשמים עכ"ל המדרש. וצריך להבין המדרש, מה שייכות הפסוק
הזה, עם הפסוק וישלח יעקב מלאכים לפניו.

ואפשר לומר בדרך רמו, כדי להבין בעזרה"ת בוכות אבותי הקדושים והמהורים
ההצדיקים, שרפי מעלה בקדושה ובטהרה וצללה"ה מקאמארא ומבעלו
זיע"א ועבי"א. בהקדים מה שאמר רבנו הקדוש מרן מוה"ר רבי ברוך ממעובזו
וצלה"ה זיע"א, שהיום ח"י כסליו יומא ההילולא שלו וזכותו יגן עלינו שנושע
במהרה בניגצבא"ס. שאמר על הפסוק בתהילים (צד כ) 'היחברך כסא הוות יצר'
עמל עלי חק', שהכוונה היא, שהאדם הישראלי צריך לראות ולתקן את הנחסר
מהכסא, כי זה ידוע מחכמו"ל (מדרש תהלים ז), שמוזמן מלחמת עמלק ימ"ש, אין
כסאו שלם ואין שמו שלם, שהשכינה היא ג"כ בגלותא ביחד בני ישראל כידוע.

וזה הוא תכלית העבודה של אדם הישראלי שהשם והכסא של הקב"ה כביכול
יהיה בתיקון השלם, ולא להתפלל רק על עצמו שלא יחסר לו כלום, רק
אדרבא עיקר התפלה יהיה על השכינה הקדושה כביכול שלא תהיה בגלותא,
וממילא יהיה לו ג"כ ישועה, ולא שיהיה עיקר תפלתו שיהיה לו פרנסה ושאר
דברים גשמיים. וכמו שאיתא בתיקו"ז (תיקון ו כב). שבראש השנה צריך אדם
הישראלי להתפלל עבור השכינה ולא על עצמו, ולא יקרא הב הב לנא מוזנא. וזה
הוא מה שכתוב (שמואל-א כ זו) 'מדוע לא בא בני יש' הכוונה על משיח בן דוד,
'גם תמול גם היום' הטעם 'אל הלחם' בגלל שעוסקים רק בגשמיים, אבל אם
היינו מתפללים על שכינתא כביכול שהיא בגלותא, ממילא יהיה לנו ג"כ ישועה,
השם יתברך ירחם עלינו במהרה.

וזה אמרו 'היחברך כסא' דלמה הכסא אינו מחובר, רק 'הוות' שבור שהכסא
איננו בשלימות, הוא משום 'יצר עמל עלי חק' שכל היום אתה עמל ומתרוצץ
כדי שיהיה לך חק שהוא פרנסה, וזה כל הדאגה שלך, ולא לשלימות הכסא
הקדוש.

וזה הוא ג"כ הכוונה של המדרש, שזה ידוע בשם רבינו הקדוש בעל הנועם
אלימלך זיע"א (פרשת כי תשא), ש'ראש' קאי על השכינה הקדושה שנקראת
ראש. וזה מה שאומר המדרש, 'ברכות לראש צדיק' זה יעקב שהוא נקרא צדיק,
מדוע מפני שהוא עושה הכול רק 'לראש', שיהיה להשכינה הקדושה דרוך ולא
יהיה חו"ש בגלותא. ועי"ז נשפע לו ג"כ 'ברכות'. 'ופי רשעים' זה עשו הרשע,
'יכסה חמם' חמ"ס הוא מספר ח"ק, שהוא עושה ורואה רק על חק שהוא
פרנסה, ולא דואג על השכינה הקדושה כביכול שהיא בגלותא. ועי"ז מסיים
המדרש אשריהם הצדיקים דמתברכין בארץ ומתברכין בשמים, שע"י שהם לא
דואגים לעצמם רק לשם שמים, ממילא מתברכין בארץ ומתברכין בשמים.

וזה שלח יעקב לומר לעשו הרשע, כי הר"ת של 'יעקב מלאכים לפניו אל בני'
כס"א, שיעקב אינו היה כל ימיו עוסק רק שיהיה השם והכסא שלמים, ולכן
השתמש במלאכים שהוא רוחני, להראות לעשו שהוא אינו עוסק בגשמיים כדי
שיהיה לו פרנסה, וממילא הוא לא צריך לידאוג אם הברכות של אביו יתקיימו
או לא, כי כל הדאגה שלי הוא אך ורק לרוחניות, שיהיה השם והכסא שלמים.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרא)

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

על פן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד
היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב מגיד הנשה (לב לג)

מצוה ג' באות כ' של 'אנכי'

מצות לא תעשה שלא לאכול גיד הנשה, שנאמר 'על כן לא יאכלו בני ישראל
את גיד הנשה' (בראשית לב לג).

ונוהג בבהמה וחיה המהורין (רמב"ם מאכלות אסורות פ"ח ה"א), ונוהג בשליל
(אם שלמו חדשיו ש"ע (י"ד סימן ס"ז)), ובקדשים (שם ברמב"ם). בירך
ימין ובירך שמאל (שם, ומרן האריז"ל בעמקי המצות). ושני גידין הן הפנימי
הסמוך לעצם שעל הכף אסור מן התורה (שם), ולוקין עליו אם אכלו כולו, או
כזית ממנו (שם ה"ג). ושאר הגיד הפנימי מה שאינו על הכף, והגיד העליון
כולו, והחלב שעליהן, ושעל הגיד הנשה, ושאר גידין וקרומין אסור מדברי
סופרים. אבל גיד הנשה מנבלה וטריפה לוקה שתיים (שם ה"ו). עוף שירכו
כירך הבהמה, ובהמה שירכה כירך עוף אסורין, ואין לוקין עליהן (שם ה"ד).
ונהג בכל מקום ובכל זמן בזכר ובנקבה.

מעם מצוה זאת. מכואר בתורה על שנגע בכף ירך יעקב, דאפילו בהנאה
אסור (וזה"ק ח"א קע: ודלא כהרמב"ם). ואמאי אקרא גיד הנשה, דאיהו
מנשי לבני נשא מפולחנא דמאריהון, ותמן הוא יצר הרע רביע, 'ויגע בכף
ירכו' הגיד הנשה בוינייה דיצר הרע, דאיהו זינייה ואתריה, ומתמן אתו יצר
הרע על בני נשא, ובגין כך אמרה אורייתא 'לא יאכלו בני ישראל את גיד
הנשה' ודא גיד הנשה מתקף ליצר הרע דהוא זינייה, דהוא דסמאל"ל (שם). ויש
שם"ה ימים כנגד הגידין, וגיד זה כנגד תשעה באב (שם).

ורמז, שלא יתקף ליצר הרע ויכניע אותו, ולא ינהג מתאוות היצר, ומותרות
דהאי עלמא. וכן יש בזה רמז להיות מתמכר אורייתא ומסעדיה, ובה
יכניע כח הס"מ, עיין בוהר (שם קעא). ותסמר סערת ראשך, האיך שתעורר
נפשך להיות מתמכר אורייתא. ויש בזה הרבה להאריך אכ"מ. ולנו בושת
הפנים כי באמת כל הגזירות רעות באין מחמא זה, וכל תקיפו דמלכא חייבא,
וכל אורך הגלות, הכל עבור חמא זה. וכל הירא וחרד לנפשו לעשות
מתלצות לנפשו, יהיה עיקר עיונו בזה, ויצר מתקף מאוד את לבו, ועושה כל
התפעלות למנוע דרך זו ומצוה זאת. ונותן בלבו לשנוא החכמים. ותזהר מיום
דינא רבה אשר תפול ולא תוכל לקום כלל וכלל ולא תחיה בתחית המתים.
ולכן חוס וחמול על נפשך, ותזכו לבנין נביאי מהימנא. וסוד הירכים בחינת נצה
והור הם השחקים המוחנים מן הצדיקים, ואם אתה מן התומכים אותן תזכה
לכל זה ואין להאריך, והמ"י.

ונרמז מצוה זאת בכ' של אנכי כמעם על כף הירך. ובאמת מעם הכף לסוד
הכ'תר. ואות כ"ף מורה כ'ליה לאומות. עי"ז מספר רבינו שאות כ' הוא כתר
וגם כליה, והוא כי ונרמז מלת כ"ף בסוד 'עתיק יומין' שהוא כתר יתיב על כ'ורסיה
שביבין דנור לאכפייא להון' לכל האומות שיונקים מכל אלהים דקל', ורוצים גם לינק
מאלהים קדושים (דינאל ז ט). ועליו נאמר 'ואין אלהים עמדי' (דברים לט לב), כי
הוא הכתר הכופה וממתיקין כל אלהים קדושים, ומכרית כל הקליפות, 'ואין
אלהים עמדי' דא ס"מ ונחש (וזה"ק ח"א כג), היינו מגיד הנשה. ועיין בלק"ת
שמואל (א י) ותבין סוד ירך יעקב אמיתות, וסוד הנבואה ורוה"ק, דוק
ותשכח, אכ"מ להאריך.

(אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני ברכת התורה. סימן מז

ב. וזה נוסחו: בא"י אמ"ה אקב"ו לעסוק בדברי תורה^א, ויש בה שלש עשרה תיבות כנגד המדות שהתורה נדרשת בהם^ב.

הערב נא יהו"ה אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפלי' עמך בית ישראל, ונהיה אנחנו וצאצאינו^ג, וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

א. גירסת הר"ף (ברכות ה:) והרמב"ם (תפלה פ"ז ה"י) ורבינו יונה (ברכות ה: ד"ה מאי מברך) היא על דברי תורה. הרא"ש (ברכות פ"א סי' יג) כתב - ויש מקומות שאומרים לעסוק בדברי תורה. וכ"כ הטור - ונוסח אשכנזים לעסוק בדברי תורה. האבודרהם (עמ' מג) כתב - שיותר נכון לומר על דברי תורה לפי שהוא כולל עסק הלימוד ועשיית המצות. והשיג עליו הב"י (ד"ה וזו נוסחה) וכתב - כלומר דאילו לעסוק בדברי תורה אינו אלא על קריאת התורה. ולי נראה דיש לדחות, דאדרבה מהאי טעמא גופיה עדיף טפי לברך לעסוק בדברי תורה, שהיא ברכה מיוחדת לקריאת התורה שהוא בא לעסוק בה עכשיו לעשותם, ולכשיעשה מברך על כל מצוה ברכה שאינו בא עכשיו לעשותם, ולכשיעשה מברך על כל מצוה ברכה המיוחדת לה. וכן הב"ח (ד"ה ונוסחא) כתב לומר לעסוק בדברי תורה, לפי שעיקר ההבטחה שהבטיחנו הוא יתברך לא היתה אלא על עסק התורה הוא העמל והטורח כמו שכתוב (ויקרא כו ג) אם בחקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה שבע"פ על מנת לשמור ולקיים ונתתי גשמיכם בעתם וגו', לכן תקנו לברך לעסוק בדברי תורה, וכן עיקר. וע"ע בט"ז (סק"א) ובמג"א (סק"ג) ובפמ"ג (שם) מש"כ בזה.

ב. תורת כהנים (פרק א פסקא א) - רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות התורה נדרשת.

ג. בגמ' ברכות (יא:): ובר"ף (שם ה:) והרמב"ם (פ"ז מתפלה ה"י), הנוסח 'ובפיפיות'. ובסידור רע"ג והרב בעל התניא ועוד, הנוסח 'ובפי'.

ד. בענין נוסח 'וצאצאינו' כ"ה בגמ' ברכות (יא:): ובר"ף (שם ה:) וברמב"ם (פ"ז מתפלה ה"י) טור וסידור רע"ג ומחזור ויטרי ובסידור ר' שבתי והרב בעל התניא. הב"ח (ד"ה ומ"ש רבינא) כתב לומר וצאצאינו וצאצאי צאצאינו, דאמרין (ב"מ פה.) כל שהוא ובנו ובן בנו ת"ח אין תורה פוסקת מזרעו לעולם. המג"א (ריש הסימן) כתב - ולי נראה דצאצאינו היינו יוצאי חלצינו, וכן תרגום (איוב כא ה, כו יד) על וצאצאי בניא ובני בניא, לכן אין לשנות הנוסחא. וע"ע בא"ר (סק"ג) ובפמ"ג שם.

ה. בגמ' ברכות (יא:): וברא"ש וטור ליתא תיבת 'לשמה'. אמנם בר"ף (ברכות ה:) והב"ח (ד"ה ומ"ש רבינא) והאבודרהם כתבו הנוסח 'לשמה'. וכן בלחם חמודות (ברכות פ"א אות פב) כתב דיאמר ולומדי תורתך לשמה. ובא"ר (סק"ג) כתב לומר 'לשמה', והיינו לאפוקי לקרותו רב או דיין, אלא עשה דברים לשמן וסוף הכבוד לבוא.

ו. מובא בספר יצירה (פ"א מ"א) - בשלשים ושתים נתיבות פליאות חכמה חקק יה וכו'. ובזוהר (ח"ג קלו.) - תלתין ותריין שבילין רוחין דחכמה. ומש"כ שהתורה נדרשת בל"ב מדות הוא ברייתא דשלשים ושתים מדות דרבי אליעזר בן רבי יוסי הגלילי.

ז. אבות (פ"ה מ"א).

בשעה"כ (נוסח התפלה) הגירסא על דברי תורה, ובפר"ח (סק"ה) כתב והעידו על מוהר"א שהיה אומר כן. וכתב בפרי קודש הלולים (שער הברכות פ"ד) - ובענין הנוסחא לעסוק בדברי תורה לא נתפרש בדברי רבינו [האר"י ז"ל] אם לעסוק או על דברי תורה, לכן אין לשנות הנוסחא שלנו לעסוק, לא כמו שנדפס בקצת סידורים (סידור ר' אשר) על דברי תורה וכתוב בה כוונה ר"ת דע"ת, הא בורכא היא, דאין לשנות הנוסחא הנהוגה בשביל כוונה בלתי ידיעה אם הוא מן הרב ז"ל, בפרט בברכה שלא יהיה משנה ממטבע. ועוד נראה לי הגם שזכר הנוסחא על דברי תורה בטור (סימן מז), אבל לדעתנו לעסוק יותר מדויק, כי עיקר הוא התעסקות בדברי תורה,

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

וַיְגַע יַצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאסֹף אֶל עַמִּי זָקֵן וְשִׁבְעַת יָמִים (לה כט)

כתב רבינו הרה"ק רבי חיים יעקב מקאמרנא בספרו בית יעקב על הספר חיבת ירושלים וז"ל: סיפרה לי אמי הרבנית הצדקנית מרת פייגא ע"ה, אשר סיפרה זקינתי אשת רבינו הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא הרבנית הצדקנית מרת גיטל ע"ה. לאחר פטירת

רבינו, היתה ישינה בחדר הסמוך, אשר בנו רבינו הקדוש זקיני בעל 'דמשק אליעזר' זצ"ל מקאמרנא למד, והיא שמעה את קול רבינו לומד עם בנו בעל דמש"א זי"ע, בבוקר שאלה לבנה הקדוש הנ"ל מה ששמעה את קול אביו שבא מעולם העליון ללמוד עמו תורה, והוא

אמר לה אפשר חלמה זאת, וכלילה השני לא היתה ישינה והיתה בהקיק, ושוב שמעה את קול רבינו לומד עם בנה, ובבוקר אמרה לבנה כי שמעה את קול רבינו ולא בחלום והיתה מתפחדת מאד, אמר לאמו אם שמעת את קולו ואת מתפחדת תלכי לישן בחדר אחר, עכ"ל.

הרה"ק רבי אלעזר רוקח בן הרה"ק רבי שלום מבעלזא זצ"ל י"ט כסלו תרמ"ב

תולדותיו

משפחת רוקח היא משפחת מרגליות המפורסמת אשר מן רבינו הקדוש אור שבעת הימים רבי ישראל בעל שם טוב זיע"א העיד על טוהר יחסן אשר יסודן בהררי קודש, ראש המשפחה הלא הוא הגה"ק רבי אלעזר רוקח זצ"ל אב"ד אמשטרדם בעל המעשה רוקח מגזע בעל המגיני שלמה, אשר בסוף ימיו עלה לכוון עפר ארץ הקודש ונתיישב בעיר הקודש צפת בגליל העליון ושם מנוחתו כבוד, בנו הרה"ק רבי משה רוקח זצ"ל אב"ד זלאטשוב, בנו הרה"ק רבי שמואל שמעלקא רוקח זצ"ל מבראד, בנו הרה"ק רבי אלעזר רוקח זצ"ל מבראד, אבי הרה"ק השר שלום מבעלזא זצ"ל, מחברתו הטהורה של השר שלום מבעלזא היתה הרבנית המפורסמת מרת מלכה ע"ה בתו של (דודו אחי אמו) הרה"ק רבי ישכר דוב רמ"ז זצ"ל אב"ד סקהאל בן הרה"ק רבי יהודה זונדל רמ"ז זצ"ל מבראד, מגזע המהרש"ל הרמ"א התרומת הדשן והב"ח ולמעלה בקודש עד למשפחת אבולעפיא מגולי ספרד.

חמשה בניס גדולים וצדיקים הביאו השר שלום והרבנית מרת מלכה לעולם, בכור האחים והגדול שבהם נולד לערך שנת תקי"ע הוא ניהו הרה"ק רבי אלעזר שנקרא שמו בישראל ע"ש זקינו הרה"ק רבי אלעזר רוקח מבראד אבי אביו השר שלום מבעלזא, משחר ילדותו נתגדל על ברכי אביו הקדוש, וממנו ינק רוב תורתו וחכמתו, יחד עם אביו הקדוש נסע להסתופף בצל צדיקי הדור, המפורסם שבהם היה ביקורו עם אביו אצל הרה"ק רבי אורי השרף מסטרעליסק זצ"ל, בעת שנולד לאביו השר שלום את בנו הקטן רבי יהושע מבעלזא זצ"ל כיבדו אביו להיות הסנדק לבנו הרך הנימול.

שנות העמידה

מסופר שהרבנית המפורסמת מרת מלכה ע"ה, לא הייתה ניחא לה על אף רוב הפצרות של חסידים ואנשי מעשה, שבעלה השר שלום יעסוק גם בעניני הנהגה של רבי ומנהיג לחסידים, שכן זה גורם לביטול תורה, פעם אחת חלתה נכדתו הבכירה של השר שלום בת לבנו הגדול רבי אלעזר רוקח, ונכנסו אביה ובני המשפחה אל זקינה שיתפלל בעבורה, אמר זקינה יש ביכולתי לפעול לה ישועה, אך מה אעשה והרבנית אינה מרשה לי בזה לפעול ישועות וכדו', כששמעה זאת הרבנית הסכימה מיד שיקבל עליו ג"כ הנהגת רבי, והוציא השר שלום המטפחת מכיסו, ופקד שימהרו להניחו מתחת לכת החולה, והתיישב בחדרו וקיבל קוויטלעך מכל בני הבית, ואח"כ קם והלך לחדר החולנית ופעל מה שפעל ונתרפאה והחלימה, ומאז לא נסגר דלתו של השר שלום כשאלפים ורבבות באו להתברך ולפקד בדבר ישועה ורחמים.

הרה"ק רבי שמואל שמעלקי רוקח זצ"ל בנו הרביעי של השר שלום, נסתלק צעיר לימים על פני אביו הקדוש ולא השאיר אחריו זרע של קיימא, קיים אחיו הגדול רבי אלעזר רוקח את מצוות החליצה לאשת אחיו, סדר החליצה היה בבית דין מיוחד שהושיב השר שלום, גי גדולי הדור היו בבית הדין, הרה"ק רבי חיים מצאנז זצ"ל בעל הדברי חיים,

הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זצ"ל, הרה"ק רבי אליהו הורשביסקי מזרוביטש זצ"ל בעל האזור אליהו.

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ששמע מאביו רבינו הגאון הקדוש רבי שלום מקאמרנא זיע"א בעל המעשה שלום, במשך שנות חיי אא"ז השר שלום היה הוא הבעל תוקע בראש השנה, ובנו הגדול אא"ז רבי אלעזר היה הבעל מקרא, בראש השנה הראשון אחר הסתלקות אביו השר שלום שנסתלק ביום כ"ז אלול תרט"ו, ובנו הצעיר רבי יהושע עלה על כס אביו ברבנות העיר בעלזא, וכן גם היה בעל תוקע על מקום אביו, קודם תקיעת שופר הוצרך רבי אלעזר לצאת החוצה, וכשחזר היה בית המדרש מלא עד אפס מקום ודוחק גדול, והיה קשה לו לפלס הדרך עד הבימה ולהיות הבעל מקרא כחזקתו, הרגיש רבי אלעזר איך שאביו הקדוש התגלה אליו ואחזו בידו והביאו עד למקומו על יד הבימה, ולהיות הבעל המקרא כחזקתו.

רבי אלעזר נשאר לגור בעיר בעלזא כל ימי חייו ועסק שם על התורה והעבודה, כשאת פרנסת הבית הביאה אשתו הרבנית הצדקנית שעמדה בחנות לממכר יין (קרעטשמע), ענותן ושפל ברכ היה ולא רצה ליהנות מכתרה של תורה, וישב בביתו ועסק בתורה ולא פסיק פומיה מגרסא יומם ולילה בתורת ה', דבר אחד נשאר לו בירושה מאביו הגדול שהיה עולה לתורה בשמחת תורה חתן בראשית כמנהג ובחזקת אביו השר שלום מבעלזא, ואילו אחיו רבי יהושע עלה לחתן תורה, ועד שנות חורבן המלחמה היה נהוג שנכדי רבי אלעזר (לבית פלאם) היו בעלי החזקה על חתן בראשית בבית המדרש הגדול שבעלזא.

עם רבינו בעל ההיכל הברכה זיע"א

סיפר הרה"ק רבי זיידא משה אליהו סאפרין מקאמרנא דוברמיל הי"ד, בן הרה"ק רבי מנחם מאניש מקאמרנא פעלעשטיין זצ"ל, בן רבינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל הדמשק אליעזר, בן רבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ההיכל הברכה, במכתבו אל רבינו הגאון הקדוש רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א בעל הפרי חיים, פעם אחת נזדמן הרה"ק רבי אלעזר רוקח זצ"ל סמוך לעיר קאמרנא, לקח רבינו בעל ההיכל הברכה את הטאבאק פושקעלע (קופסת הטאבאק) שקיבל במתנה מאת מורו ורבו הגה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זצ"ל בעל הזרע קודש, וקרא לנכדו רבי מנחם מאניש הנ"ל, ואמר לו בזה הלשון, בני יקירי הילך האטבאק פושקעלע המיוחסת הזו אל הצדיק רבי אלעזר, כי כדאי שתכיר אותו, כי כאשר תראה את צורת קדשו, תראה את דיוקן וקלסתר פניו של אביו הצדיק השר שלום מבעלזא שדומה לו ממש, והוסיף רבינו בעל ההיכל הברכה ואמר אזא ערליכער בכור האב איך נאך נישט געזעהן, (בכור הגון כזה עוד לא ראיתי מימי), ואמור לו שזקינד שלח לו במתנה את הטאבאק פושקעלע, על מנת שיברך אותך בכוחו הגדול ובכוח בית אבא, רבי אלעזר נתמלא עונג רב במתנתו המהודרת שקיבל מרבינו, ובירך את השליח רבי מנחם מאניש במלוא חפניים ברכות לרוב.

עם הרה"ק רבי ישראל מרוזין זצ"ל

פעם נסע רבי אלעזר רוקח להסתופף בצל הרה"ק רבי ישראל מרוזין זצ"ל, כשהגיע בבית הרה"ק מרוזין כיבדו מאוד והפליג בשבחו ואמר עליו, שניכר עליו קדושת בכור, בני בכורי ישראל, שניכר בו שהוא ראשית אונו של אביו השר שלום מבעלזא, הרה"ק מרוזין הזמין אותו לסעוד עמו על שלחנו הטהור ולאכול עמו בצוותא חדא, ובשעת הסעודה הגישו גם מרק, אחר אכילת המרק שאל הרה"ק מרוזין לרבי אלעזר, האם מע"כ רוצה עוד מרק, וענה רבי אלעזר הן, והפליא הרה"ק מרוזין זאת, ואמר רואים עליו שהוא בנו של השר שלום שהאמת נר לרגליו, והפליג עוד הרה"ק מרוזין לספר בשבח רבי אלעזר על גודל מידת האמת שבו.

הסתלקותו

ביום ראשון י"ט כסלו תרמ"ב עלה רבי אלעזר בסערה השמימה ונטמן ע"י אביו הקדוש, בעת משא הלוויה הספידו אחיו רבי יהושע מבעלזא, ואמר עליו שמקנא הוא בו שזכה עוד לנסוע ולהסתופף עם אביו ולראות את פני הרה"ק רבי אורי השרף מסטרעליסק זצ"ל, אחיו העמיד המציבה על קברו וגם ניסח אותו, וזה אשר נחרט עליו, נפטר י"ט כסלו תרמ"ב לפ"ק, פ"נ הרב הצדיק קדוש מבטון, עניו ושפל רוח, כאשר צדיקי עולם מפארים אותו במדת ענותנותו, מו"ה אלעזר בן הרב הצדיק יסוד עולם הגאון הקדוש מו"ה שלום אבדפ"ק זצלה"ה תנצב"ה.

תולדותיו

השאיר אחריו ג' בניו: הרה"צ רבי אהרן מלוביטש זצ"ל, הרה"צ רבי יהודה מדינוב זצ"ל חתן הרה"ק רבי דוד מדינוב זצ"ל בעל הצמח דויד, הרה"צ רבי סנדר זצ"ל חתן דודו (אחי הרבנית מלכה) הרה"ק רבי צבי הירש רמ"ז זצ"ל אב"ד לעשנוב. וז' בנותיו: הרבנית שרה דבורה ע"ה אשת הרה"צ ר' אלכסנדר סנדר לאבין זצ"ל בן הרה"ק רבי נפתלי הירץ לאבין מזידטשוב זצ"ל חתן רבינו הגאון הקדוש רבי צבי הירש מזידטשוב זיע"א בעל הצבי לצדיק, הרבנית אשת הרה"צ רבי יחיאל מיכל האגער מסטרעליסק זצ"ל בן הרה"ק רבי דוד מזאבלטוב זצ"ל, הרבנית שיינדל ע"ה אשת הרה"צ רבי דוד פלאם זצ"ל בן הרה"ק רבי דוב בעריש מאלעסק זצ"ל בן הרה"ק רבי שלמה לוצקער זצ"ל בעל הדברת שלמה, הרבנית מרים ע"ה אשת הרה"צ רבי יוסף יוסקא לאם זצ"ל בן בתו של הרה"ק רבי שמעון מיערסלוב זצ"ל, הרבנית אשת הרה"צ רבי אביעזרי זעליג שפירא מבלענדאב-קוזניץ זצ"ל, הרבנית אשת הרה"צ רבי שלמה יהודה לייב וועבער זצ"ל אב"ד ברעזוב בן בתו של הרה"ק רבי שמעון מיערסלוב זצ"ל, הרבנית אשת הרה"צ רבי מנחם מנדל כהנא מווישווא זצ"ל.

יחוס בית אבות

הרה"ק רבי אלעזר רוקח מבעלזא זצ"ל, חתנו הרה"צ רבי דוד פלאם מבעלזא זצ"ל, בנו הרה"צ רבי יצחק פלאם מקראטשיין זצ"ל, חתנו רבינו הגאון הקדוש רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א בעל הפרי חיים, בנו רבינו הגאון הקדוש רבי שלום מקאמרנא זיע"א בעל המעשה שלום, בנו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.